

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI
O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI BOSH PROKURATURASI
HUZURIDAGI IQTISODIY JINOYATLARGA QARSHI
KURASHISH DEPARTAMENT

“RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA IQTISODIY
XAVFSIZLIKNI TA’MINLASH: MUAMMOLAR VA YECHIMLAR

MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ANJUMANI TO‘PLAMI

FUQAROLAR PLASTIK KARTALARI KIBRXAVFSIZLIGINI TA’MINLASH
TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH” (MY CARD MOBIL ILOVASI)

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA SUN'IY INTELLEKT

Ilmiy elektron jurnal

*Elektron nashr. 599 sahifa.
2026-yil, fevral.*

Bosh muharrir:

Mo'minov Baxodir Boltaevich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Nasimov Rashid

Muharrir:

Ulug'ova Baxtiniso Norpulatovna

Musahhih:

Ulug'ova Baxtiniso Norpulatovna

Dizayner:

Egamberdiyev Elyor

Tahrir hay'ati:

1. Mo'minov Bahodir (hay'at raisi)	12. Xamza Eshankulov (O'zbekiston)
2. Rashid Nasimov (hay'at raisi o'rinbosari)	13. Iles Xujayarov (O'zbekiston)
3. Marat Raxmatullayev (O'zbekiston)	14. Mexriddin Raximov (O'zbekiston)
4. Muxammadjon Musaev (O'zbekiston)	15. Murodjon Sultanov (O'zbekiston)
5. O'tkir Xamdamov (O'zbekiston)	16. Bekmurodov Ulug'bek (O'zbekiston)
6. Ali Xikmet (AQSh)	17. Alisher Qobilov (O'zbekiston)
7. Dmitriy Rodionov (Rossiya)	18. Iroda Abdullaeva (O'zbekiston)
8. Dilnoza Muhammadieva (O'zbekiston)	19. Burova Ekaterina (Rossiya)
9. Gayrat Ishanxodjaev (O'zbekiston)	20. Xodiyeva Gulmira (O'zbekiston)
10. Nodir Rahimov (O'zbekiston)	21. Sultonboyeva Munira (O'zbekiston)
11. Akmal Abdusalomov (J. Koreya)	

Jamoatchilik kengashi:

1. Gul Tokdemir (Turkiya)	8. Olga Dzyabenko (Ispaniya)
2. Umid Axmedov (Daniya)	9. Stefani Estlund (Lyuksemburg)
3. Marko Porta (Italiya)	10. Sanjar Iskandavor (O'zbekiston)
4. Xristo Beloev (Bolgariya)	11. Aydos Sarsembayev (Qirg'iziston)
5. Muxriddin Muhitdinov (J.Koreya)	12. Svetomir Vasilev (Bolgariya)
6. Boshtyan Brumen (Sloveniya)	13. Pap Solt (Vengriya)
7. Bibigul Koshoeva (Qirg'iziston)	

MUNDARIJA

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA MOLIYA SOHASINING INNOVATSION RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI	7
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, Mamadyarovna Go'zal Norboyevna	
MOLIYAVIY INKLYUZIYA VOSITALARI ORQALI CHEKKA HUDUDLARDA IQTISODIY FAOLLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARI.....	13
Eshov Mansur Po'latovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BOSH PROKURATURA HUZURIDAGI IQTISODIY JINOYATLARGA QARSHI KURASHISH DEPARTAMENTI FAOLIYATI VA UNING MAMLAKAT IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDAGI O'RNI.....	20
Babadjanov Atxam Axmadjanovich	
ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ ДЛЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ.....	26
Ахмедов Самандар Сайфуллоевич	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA BOJXONA XIZMATINING FISKAL FAOLIYATIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI. 32	
Farxodov Farrux Furqatovich, Toshpo'lotova E'zoza Latifjonovna	
SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI YASHIRIN IQTISODIYOT ULUSHINI QISQARTIRISH YO'LLARI	38
Mamatkulov Salimjon Raxmonkulovich	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA BOJXONA TO'LOVLARINI UNDIRISHNI RAQAMLASHTIRISHNING AYRIM MASALALARI	43
Pardayev To'liqin Nasirovich	
QARZ MUNOSABATLARINI RAQAMLASHTIRISH: IQTISODIY VA HUQUQIY MUNOSABATLARDAGI AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI	47
Quramboev Jamshid Rashid o'g'li	
EVALUATING THE EFFICIENCY OF COMMERCIAL BANKS IN UZBEKISTAN USING A MULTIPLE LINEAR REGRESSION MODEL.....	50
Rakhimberdiev Kuvonchbek Bakhtiyorovich	
TASHQI SAVDO OPERATSIYALARIDA DEBITOR QARZDORLIKLARNI BOSHQARISHNING RAQAMLI MODEL VA RISK- MONITORING TIZIMI	56
Tashmuxeimedov Dilmurod Mirabzalovich	
WAYS TO REDUCE THE RISK OF DIGITAL ATTACKS IN BANKING AND GOVERNMENT FINANCIAL SYSTEMS.....	62
M.N. Umarova	
MOLIYALASHTIRISH MANBALARINI DIVERSIFIKATSIYA QILISH KICHIK BIZNES IQTISODIY XAVFSIZLIGINI MUSTAHKAMLASH OMILI SIFATIDA.....	69
Abduxakimov Eldor Djaloliddinovich	
TADBIRKORLIK VA KICHIK BIZNESDA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING NAZARIY MASALALARI.....	76
Aliyev Yashnarjon Egamberdiyevich	
MAHALLIY GILAM ISHLAB CHIQUVCHI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH VA IQTISODIY XAVFSIZLIKDA TAHDIDLARNI KAMAYTIRISH YO'LLARI.....	81
Arziyeva Sevinch Shomurot qizi	
TASHQI SAVDODA XATARLARNI KAMAYTIRISHDA SAVDONI MOLIYALASHTIRISH VOSITALARIDAN FOYDALANISH.....	85
Babadjanov Shuhrat Atxamovich	
KORXONALAR IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING KONTSEPTUAL VA METODOLOGIK ASOSLARI.....	92
Jamoliddinov Jobirbek Bohodir o'g'li	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING MOLIYAVIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING METODOLOGIK JIHLTLARI.....	97
Karimov Alibek Valiyevich	
KICHIK BIZNES KORXONALARIDA ISHLAB CHIQUVCHI OMILLARI NOMUTANOSIBLIGINING IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRINI BAHOLASH VA UNI BARTARAF ETISH MEXANIZMI.....	102
Kaypnazarova Gulshad Xojamuratovna	
КРИТЕРИИ ОЦЕНКИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В МАЛОМ БИЗНЕСЕ С ПОМОЩЬЮ SWOT-АНАЛИЗА.....	108
Набиев Бехзод Шавкатович	
TADBIRKORLIK VA KICHIK BIZNESNING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH HAMDA QO'LLAB-QUVVATLASHNING ILMIY-AMALIY JIHLTLARI.....	114
Tashmuxeimedova Yayra Atxamovna, Teshayev Sayimbek	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNESNI MOLIYALASHTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	120
Toxirova Mushtariybegim Yashnarjon qizi	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA MOLIYAVIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASH STRATEGIYASI	124

Tursunov Bobir Ortikmirzayevich, Umarova Nargiza Xoldarovna

РАЗРАБОТКА ЭФФЕКТИВНОЙ СТРАТЕГИИ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ТЕКСТИЛЬНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ..... 134

Турсунов Бобир Ортикмирзаевич

KIMYO SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH 141

Tursunxo’jayev Sardor Jamoliddin o’g’li

MAMLUKAT QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARI MOLIVAVIY XAVFSIZLIGIGA TA’SIR ETUVCHI OMILLARNING EKONOMETRIK TAHLILI 147

Umarova Nargiza Xoldarovna

YENGIL SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA’SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI..... 154

Sadriddinova Nigora

RAQAMLI MOLIVAVIY INKLUZIYA VOSITALARI ORQALI TUMANLAR O’RTASIDAGI IJTIMOYIY FARQNI KAMAYTIRISH MODELI.... 162

Xakimov Ziyodulla Ahmadovich, Tursunov Bobir Ortikmirzayevich, Adashaliyev Baxtiyorjon Valisher o’g’li

O’ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOT KO’LAMINI QISQARTIRISHDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING O’RNI 170

Jaloliddinov Anvar Jaloliddin o’g’li

YASHIRIN IQTISODIYOT KO’LAMINI QISQARTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH: O’ZBEKISTON BOJXONA ORGANLARI TAJRIBASI 176

Makamov Z.X., Soatov S.S.

RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI XALQARO SAVDODA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA’MINLASH MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH MEKANIZMLARI..... 182

Muxtorov Boburmizro Bahodir o’g’li

RAQAMLI TO’LOV TIZIMLARI VA ELEKTRON HISOB-KITOBLARNING YASHIRIN IQTISODIYOT ULUSHINI KAMAYTIRISH MEKANIZMLARI..... 188

Norsafarov Bunyodshoh Muhiddinzoda

PROSPECTIVE INDICATORS FOR MANAGING THE LEGALIZATION OF THE INFORMAL SECTOR AND INFORMAL EMPLOYMENT IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN 192

Qoraboyev Nuriddin Pardaboy o’g’li

YASHIRIN IQTISODIYOT KO’LAMINI QISQARTIRISHDA TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN AHOLIGA KO’RSATILAYOTGAN BANK XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING RAQAMLI YO’NALISHLARI..... 196

To’patillayeva Gulnoza Sirojiddin qizi

BIG DATA TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA SOLIQ RISKLARINI ANIQLASH VA YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISH IMKONIYATLARI..... 201

Yakubova Nargiza Tursunbayevna, Maxmudov Jasurbek Ulug’bek o’g’li

SOLIQLAR YOKI BOSHQA MAJBURIY TO’LOVLARNI TO’LASHDAN BO’YIN TOVLASH JINOYATI VA UNING MAMLUKAT IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA’SIRI..... 208

Axmedov Zafar Bozorboyevich

DAVLATLARNING IQTISODIY JINOYATCHILIKKA QARSHI KURASHDAGI XALQARO HAMKORLIGI: XALQARO TASHKILOTLAR, FATF STANDARTLARI VA AMALIY MEKANIZMLAR..... 213

Tashmuxamedova Yayra Atxamovna

IQTISODIY JINOYATLARNI ANIQLASH VA ULARGA QARSHI KURASHISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYALARNING O’RNI ..221

Faxridinov Zafarjon Faxridin o’g’li, Tursunov Bobir Ortikmirzayevich, Tashmuxamedova Yayra Atxamovna

RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA AHOLINING MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI 226

Azlarova Mushtariybegim Abror qizi

RAQAMLI TO’LOV TIZIMLARI XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHDA DAVLAT INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARINING ROLI..... 232

Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna, Azlarova Aziza Axrorovna

MOLIVAVIY SAVODXONLIK TUSHUNCHASI VA UNING IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI O’RNI..... 238

Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi, Sattorova Nasiba G’anijon qizi

AHOLI MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH BO’YICHA XORIJIY ILMIY YONDASHUVLAR TAHLILI 244

Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna, Muzaffarova Dilbar Mamlatif qizi

MAHALLIY OLIMLAR TADQIQOTLARIDA MOLIVAVIY SAVODXONLIK VA BANK XIZMATLARI MASALALARI 251

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi

BANK PLASTIK KARTALARI VA SHAXSIY HISOB RAQAMLARINI NAZORAT QILISH TIZIMINING NAZARIY ASOSLARI..... 258

Azlarova Aziza Axrorovna, Sattorova Nasiba G’anijon qizi

AUTENTIFIKATSIYA SXEMALARINI TAHLIL QILISH VA ULARNING AFZALLIKLARI HAMDA KAMCHILIKLARI..... 265

Ahmedova Nilufar Shukratovna, Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna PLASTIK KARTALAR XAVFSIZLIGIGA TA'SIR KO'RSATUVCHI MAVJUD KIBRXAVFSIZLIK TAHDIDLARI TAHLILI	272
Kuziyeva Nargiza Ramazanovna, Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi ILG'OR XORIJIY MAMLAKATLARDA PLASTIK KARTALAR VA RAQAMLI TO'LOVLAR XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH TAJRIBALARI: FINTECH PLATFORMALARINING QIYOSIY TAHLILI VA MYCARD MOBIL ILOVASINI TAKOMILLASHTIRISH BO'YICHA TAVSIYALAR	278
Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna, Mashrapova Sabina Turobjonovna AHOLI MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA IJTIMOY TARMOQLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI VA INDIKATORLARI	285
Eshpulatova Muazzam Barnoyevna AHOLINING MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH MUAMMOLARI	292
Eshpulatova Muazzam Barnoyevna МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОЦЕНКИ ЦИФРОВОЙ ЗРЕЛОСТИ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ И ЕЁ ВЛИЯНИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ	298
Назарова Гулчехра Нурмухамбетовна ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ ЦИФРОВОЙ ЗРЕЛОСТИ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ УЗБЕКИСТАНА.....	305
Назарова Гулчехра Нурмухамбетовна MOLIYAVIY INKLIZIYADA KIBRXAVFSIZLIKNING O'RNI VA UNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: BANK MOBIL ILOVALARI MISOLIDA.....	313
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi MOLIYAVIY XIZMATLARDAN FOYDALANISHDA SOLIQ SAVODXONLIGINING O'RNI	318
Irgashev Anvar Farxodovich RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ALTERNATIV KREDIT SKORING TIZIMLARINING AHAMIYATI	322
Lazizbek Ravshanov Baxtiyor o'g'li THE ECONOMIC ESSENCE OF LABOR AND ITS INTERPRETATION IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS	325
Nomozov Ilhomjon Ziyadullah ugli O'ZBEKISTON KORXONALARIDA BIZNES JARAYONLARINI MODELLASHTIRISH AMALIYOTINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	328
Qarshiyeva Moxinur Olim qizi THE ROLE OF RITUALS IN ATTRACTING TOURISTS.....	331
Freshta Qayoumi O'ZBEKISTONDA REKREATIONS TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-AMALIY O'ZIGA XOS JIHATLARI.....	333
Po'latova Mavluda Sanjar qizi O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA TARMOQLAR KESIMIDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI BAHOLASH	336
Otajonova Charosxon Polvonquli qizi MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARIDAN O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI AMALIYOTIDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI VA RIVOJLANISH MUAMMOLARI	340
Valijonov X.A. IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA KICHIK SANOAT ZONALARIDAGI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGI MASALALARI	344
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillayevich KIMYO SANOATI KORXONALARINING IQTISODIY SAMARADORLIGI VA UNI OSHIRISHNING MAKRO DARAJADAGI TAHLILI	347
Suyarov Shahzod Salim o'g'li INVESTITSIYON MUHITNI SAMARALI BOSHQARISHDA INNOVATSION OMIL TA'SIRCHANLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI.....	350
To'rayev Jasurali To'rayevich SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA QILISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING IQTISODIY MEXANIZMI: DH-ROI-EM MODEL ASOSIDA	353
Omonov Olim Murodullaevich	

РИСКИ ЛИКВИДНОСТИ ПРИ ОБЕСПЕЧЕНИИ ТРАНСГРАНИЧНЫХ ДЕНЕЖНЫХ ПЕРЕВОДОВ.....	355
Садыков Азиз Миршарапович	
THE ROLE OF TECHNOLOGY IN RESTAURANTS AND ENHANCING OFFERINGS FOR TOURISTS.....	358
Freshta Qayoumi	
INVESTITSIYA FAOLLIQI MINTAQAVIY IQTISODIY XAVFSIZLIK OMILI SIFATIDA	360
Islamov Anvar Ashirqulovi	
ASSESSING DIGITAL MATURITY IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: AN INTEGRATED FRAMEWORK APPROACH	363
Berdiyev Temurbek Makhmudullo ugli	
SANOAT TARMOG'INI IQTISODIY RIVOJLANTIRISH VA UNDAN SAMARALI FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI	363
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li	
CHANGES IN TEXTILE INDUSTRY OUTPUT AND THE FACTORS INFLUENCING IT	367
Xushvaqtov Shuhrat Abduraufovich	
TIJORAT BANKLARI MOLIVAVIY HISOBOTI AUDITINING NAZARIYMETODOLOGIK ASOSLARI	371
Ibragimov Nodirbek Baxodir o'g'li	
O'ZBEKISTONDA TIJORAT BANKLARI AUDITINING HUQUQIY-ME'YORIY ASOSLARI VA HOZIRGI HOLATI	373
Ibragimov Nodirbek Baxodir o'g'li	
KAM XARAJATLI TASHUVCHILAR MODELINING MOHIYATI	376
Suyunov Alisher	
O'ZBEKISTONDA EKOLOGIK MEHMONXONALAR FAOLIYATINING SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA HORIJYIY TAJRIBANI QO'LLANILISHI	379
Abidova Dilfuza Igamberdievna	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ В ТУРИЗМЕ КАК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦИИ СПРОСА И ПРЕДЛОЖЕНИЯ.....	382
Абидова Дилфуза Игамбердиевна	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA TIJORAT BANKLARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASH	385
M. M. Abdurahmanova	
ERKIN IQTISODIY ZONA ISHTIROKCHILARIGA BERILGAN SOLIQ IMTIYOZLARI	389
Davlayev G'olib Ashurovich	
KIMYO SANOATI KORXONALARIDA YASHIL TRANSFORMATSIYA VA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHNING ILMIY-AMALIY JIHATLARI	392
Xaydarova Kamola Axinjanovna	
ERKIN IQTISODIY ZONALARDA FAOLIYAT YURITUVCHI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI ZAMONAVIY INFRATUZILMA BILAN TA'MINLASHNING HUQUQIY VA IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	395
Davlayev G'olib Ashurovich	
O'ZBEKISTONDA QURILISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI VA INSTITUTIONAL ISLOHOTLAR	398
Asadova Maftuna Sa'dullayevna	
YASHIL IQTISODIYOTNI MOLIVALASHTIRISH ORQALI IQTISODIYOT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	401
Xolikov S.X.	
YASHIL IQTISODIYOTNI MOLIVALASHTIRISH ORQALI IQTISODIYOT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	404
S.X. Xolikov	
DAROMADLAR VA XARAJATLARNI BOSHQARISH KONSEPSIYALARI VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR.....	408
Aymuxammedova Amina Kakajanovna	
QISHLOQ XO'JALIGI AGROTEKNOLOGIYALARINI MOLIVALASHTIRISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	411
Jolibekov Vladimir Baxtiyarovich	
TOWARDS A GREEN ECONOMY IN UZBEKISTAN: REGIONAL DEVELOPMENT AND ENVIRONMENTAL CHALLENGES	413

Khakimdjanoval Surayyo Khabibullayevna TOWARD RESPONSIBLE HYDROCARBON DEVELOPMENT: SUSTAINABILITY AND ENVIRONMENTAL ACCOUNTABILITY.....	417
Kudratkhodjaeva Ziyoda Kamol kizi MINTAQAVIY IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING INSTITUTIONAL MECHANISMS.....	420
Islamov Anvar Ashirqulovich O'ZBEKISTON SANOAT TARMOG'INING HOZIRGI HOLATI VA IQTISODIY KO'RSATKICHLARI DINAMIKASI.....	423
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li TIJORAT BANKLARINING ONLAYN XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING XALQARO TA'JIRIBASI.....	427
Jumaniyozova M. Y. HAVO TRANSPORTIDA YUK TASHISH BOZORIDA KICHIK TADBIRKORLIKNING TASHKILIY-HUQUQIY SHAKLLARI: GSA/ GSSA AGENTLIK HAMDA EKSPEDITORLIK MODELLARI TAHLILI.....	430
Anvarova Dilfuza Abdusattor qizi RAQAMLI PLATFORMALAR VA IJTIMOY MEDIA TARMOQLARINING TURIZM SOHASIDA ISTE'MOLCHI XATTIHARAKATLARIGA TA'SIR MECHANISMS.....	435
Jumayev Bobomurod Nurmaxmat o'g'li O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ELEKTRON XIZMATLARNING ISTIQBOLLARI VA TAHLILI.....	438
Otaboyev Nodirbek Oybek o'g'li QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA EKOLOGIK AKTIVLAR VA INVESTITSİYALAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH.....	441
Mirzaev Komiljon Abdullajonovich BIOLOGIK AKTIVLARNI HAQQONIY QIYMATDA BAHOLASHNING KO'P OMILLI MODELI VA ULARNI BUXGALTERIYA HISOBIDA AKS ETTIRISH MASALALARI.....	444
Axmetova S. S. YASHIRIN IQTISODIYOTNING VUJUDGA KELISH OMILLARI VA SABABLARINING NAZARIY ASOSLARI.....	448
Raxmonov Azizjon Sadullayevich BOJXONA IMTIYOZLARI SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY YONDASHUVLARIVA XALQARO TA'JIRIBASI.....	455
Latipov Jahongir Shavkatovich QURILISH SANOATI KORXONALARIDA IQTISODIY SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARINING TARKIBI VA ULARGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	459
Asadova Maftuna Sa'dullayevna MARKAZIY OSIYO MAMLUKATLARI IQTISODIY TIZIMLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING DINAMIKASI VA USTUVOR YO'NALISHLARI.....	463
Karimov Odiljon Boqiyevich SOLIQ NAZORATINI TRANSFORMATSIYA QILISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI.....	466
Donaboyev Dostonbek Xusan o'g'li QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA BOSHQARUV TIZIMINI MODERNIZATSIYA QILISHNING STRATEGIK TENDENSIYALARI.....	468
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna TIJORAT BANKLARIDA DEPOZIT SIYOSATINI SHAKLLANTIRISHNING KONSEPTUAL YONDASHUVLARI.....	471
Abduganiyev Shoxruxbek Shavkatbek o'g'li RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XUSUSIY TIBBIYOT TASHKILOTLARIDA XARAJATLAR BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH VA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASH.....	476
Primkulova Zilola Abrorovna RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIBBIY XIZMATLAR XARAJATLARINING BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH VA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI MUSTAHKAMLASH.....	480
Shamsikulova Moxina bonu Furkatovna MIGRATSIYA JARAYONLARINI BOSHQARISHNING TASHKILIY-IQTISODIY	

MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	483
Yoqubjon Toxirov	
FORSAYT TEXNOLOGIYASI ORQALI TA'LIM MUASSASASI RAHBAR XODIMLARINING MA'NAVIY QIYOFASINI SHAKLLANTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	487
Nuriyeva Umida Buribayevna	
PROJECT-BASED ORGANIZATIONS UCHUN KOMPETENSIYAGA ASOSLANGAN KADRLAR SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH	491
Qarshiboyev Jasur Fazliddin o'g'li	
SUG'URTA SHARTNOMASINING HAYOTIY SIKLI BO'YICHA XARAJATLARNI GURUHLASH MASALALARI	494
Murodov Habibullo Qodir o'g'li	
TIJORAT BANKLARI RESURSLARI TARKIBIDA AHOLI OMONATLARI ULUSHINI OSHIRISH ISTIQBOLLARI	498
Melikov Otabek Maxmadaminovich	
“MUVAFFAQIYATLI HARAKATLAR” (SUCCESSFUL EFFORTS) USULI ASOSIDA GEOLOGIYAQIDIRUV XARAJATLARINI KAPITALLASHTIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	500
Rizayev Nurbek Qodirovich	
Izbasarov Bahodir Ergashevich	
BIZNESDA RISKLARNI BOSHQARISHNING NAZARIY ASOSLARI	504
Abdukarimova Muslima Abduaziz qizi	
AHOLINI IJTIMOIIY HIMOYA QILISH IJTIMOIIY INSTITUTINING MOHIYATI, ROLI VA AHAMIYATI	507
Abdullayeva Sayyora Aleksandrovn	
MAXSUS IQTISODIY VA SANOAT ZONALARIDA KO'P TARMOQLI KORXONALAR FAOLIYATINI BOSHQARISHDA ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR VA MODELLARDAN FOYDALANISH	510
Xusanova Malohat Mingnorovna	
XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION FAOLIYATNING NAZARIY MODELI VA ILMIY YONDASHUVLARI	513
Abikayumov Bekzod Turdiniyozovich	
TEMIR YO'L TRANSPORTIDA BOJXONA NAZORATI VA RASMIYLASHTIRUVINI RAQAMLASHTIRISH: ERISHILGAN NATIJALAR, STATISTIK TAHLIL VA USTUVOR YO'NALISHLAR	517
Berdiyev Abbas	
THE RELATIONSHIP BETWEEN HUMAN RESOURCE MANAGEMENT PRACTICES AND ACADEMIC STAFF WORK EFFICIENCY	522
Sultonboyeva Munira Bahodirovna	
Sultanova Kamila Muktorali kizi	
FEATURES OF INVESTMENT BEHAVIOUR IN THE CONTEXT OF FINTECH DEVELOPMENT	527
Karimova Nurjakhon Olim kizi	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONIDA TADBIRKORLIK FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSIYALARNING ROLI	532
Amirov Otabek Xudoyberdi o'g'li	
TEMIR YO'L TRANSPORTINING SAMARALI RIVOJLANISHINI TA'MINLASH BO'YICHA XORIJIY TAJRIBA	535
Mannonov Shoxruhmirza Abdurashid o'g'li	
AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI SOHASI MOLIIYAVIIY NATIJALAR AUDITIDA RAQAMLI VOSITALAR VA IQTISODIY-MATEMATIK MODELLASHTIRISH	539
Bekchanov Faxriddin Atabekovich	
МОДЕРНИЗАЦИЯ СИСТЕМЫ ФИНАНСИРОВАНИЯ ЭКСПОРТНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА	543
Karamatdinova Aysaule Paraхatovna	
MINTAQALARDA GENERATIV SUN'IY INTELLEKT INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI	546
Saidov Jaloladdin Allaberganovich	

KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA INTERNETMARKETING TEKNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH	550
Pirmatov Oybek Shovkat o'g'li	
KORXONALARNING INVESTITSION LOYIHALARNI MOLIALASHTIRISH MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	554
Almanov Xurshid Ismoilovich	
SANOAT KORXONALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH	557
Choriyev Tolib A'zamovich	
ВЛИЯНИЕ ЦИФРОВЫХ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ПЛАТФОРМ НА ПОВЕДЕНЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ИНВЕСТИТОРОВ ФОНДОВОГО РЫНКА	563
Каримова Нуржахон Олим кизи	
HUDUDLARNING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISH ORQALI MINTAQAVIY RIVOJLANISHNI QO'LLABQUVVATLASHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	568
Ismoilov Azizbek Rustamjon o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON SANOATINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	572
Isqova Aziza Alisher qizi	
O'ZBEKISTONDA TIBBIY TA'LIMNI RAQAMLASHTIRISHDA INSON KAPITALINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	576
Nazarov Baxrom Mustafayevich	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON SANOATINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	579
Isqova Aziza Alisher qizi	
KAPITAL BOZORI ORQALI TIJORAT BANKLARI RESURS BAZASINI KENGAYTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	582
Otabek Oltiboyev	
EKSPORT FAOLIYATIDA VALYUTA NAZORATINI TAKOMILLASHTIRISH: KONSIGNATSIYA, DEBITOR QARZDORLIK VA RAQAMLASHTIRISH	585
Israilov Avazbek Rustam o'g'li	
НОВЫЙ ЭТАП ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН: ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ РЕФОРМЫ И ТРАНСФОРМАЦИЯ РЫНКА КАПИТАЛА.....	589
Камола Назарова	
XALQARO UNIVERSITET MENEJMENTIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA MA'LUMOTLARGA ASOSLANGAN BOSHQARUV.....	593
Tursunmuratov Sherzod Turdimuratovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TO'QIMACHILIK SANOATIDA RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH VA IQTISODIY RISKLARNI BOSHQARISH.....	595
Nurullayeva Mexribon Muratovna	
OLIIY TA'LIM TASHKILOTLARINING MILLIY VA XALQARO REYTING INDIKATORLARI MUVOFIQLIGI: BOSHQARUV TAHLILI.....	598
Mamajonova Muxlisaxon Muzaffar qizi	
ФИНАНСОВАЯ ПРОЗРАЧНОСТЬ ТЕКСТИЛЬНОГО ПРЕДПРИЯТИЯ КАК УСЛОВИЕ ДОСТУПА К БАНКОВСКОМУ КРЕДИТОВАНИЮ.....	603
Дадабоева Муштари Хамидиллаевна	
O'ZBEKISTONDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH: MAVJUD HOLAT, MUAMMOLAR VA TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	606
Saidakbarova Ziyoda Doniyor qizi	
TOMORQA XO'JALIGI FAOLIYATIDAN KELADIGAN DAROMADLARNI IQTISODIY PROGNOZLASH.....	611
Ulugbek Nurullaev	
AGROKLASTERLARNING YER RESURLARI VA ULARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI.....	617
Berdiyev Abdumalik Hakimovich	
QISHLOQ XO'JALIGIDA RESURS SALOHİYATINI SHAKLLANTIRISH VA UNDAN OPTIMAL FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ILG'OR XORIJIY TAJRIBALARI.....	622

Shixiyev Raxim Muxammedovich

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ASALARICHILIK TARMOG’INI BARQAROR
RIVOJLANTIRISHNING INNOVATSION YO’NALISHLARI..... 627

Farmanov Jonibek Ziyadullaevich

ОСОБЕННОСТИ ВНЕДРЕНИЯ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И ИННОВАЦИЙ В
КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ УЗБЕКИСТАНА..... 631

Шомуродов Равшан Турсункулович

Йўлдошходжаев Сарвар Бахромхожаевич

MINTAQAVIY INTEGRATSIYA JARAYONLARI: YEVIROOSIYO IQTISODIY ITTIFOQI
(YEOII) IQTISODIY BARQARORLIGI VA O’ZBEKISTON TASHQI IQTISODIY
MANFAATLARI MUTANOSIBLIGI..... 635

Arzikulov Muhammad Ali

Toshpulatova Laylo

INVESTITSION FAOLLIKNI OSHIRISHDA MOLIYA-KREDIT
DASTAKLARI VA VOSITALARINING O’RNI 639

I. Madaminov

YER BOZORI INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH
MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH 643

Ubaydov Mirshod Ismailovich

RAQAMLI INFRATUZILMADA SUN’IY INTELLEKT ASOSIDA KONTENT TAQSIMLASH
TIZIMLARINI BOSHQARISHNING IQTISODIY MEKANIZMLARI 647

Xujamatova Shaxlo Abdusalom qizi

HUDUDLARNING INVESTITSIONINNOVATSION RIVOJLANISH DARAJASINI
KO’P O’LCHOVLI TAKSONOMIK BAHOLASH USLUBIYOTI 652

Xatamova Manzura Ochildiyevna

SOLIQ NIZOLARINI HAL ETISHDA MUQOBIL NIZOLARNI BARTARAF
ETISH USULLARINING IQTISODIY AHAMIYATI..... 659

Solihova Xumora Xasan qizi

AHOLI DAROMADLARINING IQTISODIY MAZMUNIGA BO’LGAN QARASHLAR EVOLYUTSIYASI..... 663

Abidova Shahnoza Abduvaliyevna

QISHLOQ XO’JALIGIGA JALB QILINAYOTGAN INVESTITSİYALARNI KOBBI-DUGLAS
MODELI ORQALI TAHLIL QILISHDA COCHRANE-ORCUTT PROTSEDURASINI QO’LLASH..... 667

Badalov Jamshid Jamolovich

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA KORXONALAR ELEKTRON SAVDOSINI
BOSHQARISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH
SAMARADORLIGINI OSHIRISH 672

Tuychiyev Shavkatjon Shokirali o’g’li

MOLIYAVIY BARQARORLIK VA FUNKSIONAL SAMARADORLIK UZILISHI 676

Kurambayev Alisher Saburbayevich

TEMIR YO’L TRANSPORTIDA “UNBUNDLING” SHAROITIDA INFRASTRUKTURADAN
FOYDALANISH TARIFLARINI SHAKLLANTIRISHNING IQTISODIYMETODOLOGIK
VA NAZARIY ASOSLARI 679

Samandarov Doniyorbek Odilbekovich

Rizakulov Sherzod Shermuratovich

TASHABBUSLI BUDJET MEKANIZMI ORQALI HUDUDIY INFRATUZILMA
LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH 684

Mirzayev Xursanmurod Egamberdiyevich

TEMIR YO’L YO’LOVCHI TASHISH IQTISODIY SAMARADORLIGINING NAZARIY ASOSI..... 687

Eshboyev Ulug’bek Farxodovich

EFFECT OF MANDATORY IFRS ADOPTION ON EQUITY GROWTH OF UZBEK PUBLIC
INTEREST ENTITIES (PIEs) 691

Mokhirjon Shavkatov Omon ugli

TO'QIMACHILIK SANOATIDA EKSPORT SALOHİYATINI BELGILOVCHI OMILLAR.....	694
Nurullayeva Mexribon Muratovna	
KREDIT SKORING TIZIMLARIDA SUN'IIY INTELLEKT VA MASHINAVIY O'QITISH TEKNOLOGIYALARINI QO'LLASHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI.....	698
Nabiyeva Feruza Odilovna	
INKLYUZIV RAQAMLI TA'LIM PLATFORMASI SAMARADORLIGINI EKSPERT BAHOLASH VA GEOMETRIK INTEGRAL INDEKS ASOSIDA TAHLIL QILISH.....	702
Xolmonov Shodiyor Karshiboyevich	
RIVOJLANGAN VA RIVOJLANAYOTGAN MAMLUKATLARDA YASHIRIN IQTISODIYOTNI BAHOLASH METODLARINING QIYOSIY TAHLILI	704
Afenov Nursulton Nugmatillayevich	
OZIQ-OVQAT LOGISTIKASIDA RAQAMLI TEKNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH	708
Mavlanov Sobirjon Pardabayevich	
CHAKANA BANK XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI: UY XO'JALIKLARINI KREDITLASH MISOLIDA	710
Axmedov Sardorbek Abdulkarim o'g'li	
INKLYUZIV TA'LIM RESURLARINING HUDUDIIY DISPERSIYASI: MAKTAB MENEJMENTINI KLASTERLASH ZARURATINING EMPIRIK ASOSLARI	714
Rajapova Guldona Usman qizi	
ASSESSING ENTERPRISE DIGITAL MATURITY AND IMPROVING THE MECHANISMS FOR STRENGTHENING COMPETITIVENESS	716
Kungratov Ilmurod Kuzibay ugli	
QAYTA ISHLASH SANOATI KORXONALARIGA TATBIQ ETILGAN YANGI ILMIY TADQIQOTLARNING TAHLILI.....	720
Yusufova Laylo G'ayrat qizi	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA SANOAT ISHLAB CHIQRISHINING O'SISH TENDENSIYALARI VA UNING IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI AHAMIYATI	725
Babadjanova Nozima Abdullayevna	
Madraximova Gulasal Ro'zimboy qizi	
O'ZBEKISTONDA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH VA AHOLI FAROVONLIGINI MUSTAHKAMLASHDA OILAVIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHIDAGI DAVLAT DASTURLARINING TUTGAN O'RNI.....	727
Shodiyev Shuhrat Sunnat o'g'li	
XODIMLARNI RAG'BATLANTIRISH TIZIMINI MA'LUMOTLARGA ASOSLANGAN YONDASHUV ORQALI TAKOMILLASHTIRISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI.....	733
Masharipov Jasur Rozmedovich	

XODIMLARNI RAG'BATLANTIRISH TIZIMINI MA'LUMOTLARGA ASOSLANGAN YONDASHUV ORQALI TAKOMILLASHTIRISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI

Masharipov Jasur Rozmedovich

Chirchiq davlat pedagogika universiteti magistratura bitiruvchisi

E-mail: masharipovjasur60@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu tezisdagi xodimlarni rag'batlantirish tizimini ma'lumotlarga asoslangan yondashuv orqali takomillashtirishning nazariy-uslubiy asoslari yoritilgan. Tadqiqotda motivatsiyaning klassik nazariyalari, xodimlarning individual ehtiyojlari va rag'batlantirish omillarini differensiallashtirish zarurati tahlil qilingan. Shuningdek, so'rovnoma, ma'lumotlarni kodlashtirish, tavsifiy statistika va klaster tahliliga asoslangan metodik yondashuv taklif etilgan. Ushbu yondashuv xodimlarni motivatsion profillari bo'yicha guruhlash va ularga mos rag'batlantirish choralarini ishlab chiqish imkoniyatini yaratadi.

Kalit so'zlar: xodimlarni rag'batlantirish, motivatsiya, ma'lumotlar tahlili, klaster tahlili, differentsiatsiya, inson resurslari.

Abstract. This thesis examines the theoretical and methodological foundations for improving the employee incentive system through a data-driven approach. The study analyzes classical theories of motivation, employees' individual needs, and the necessity of differentiating incentive factors. In addition, a methodological approach based on surveys, data coding, descriptive statistics, and cluster analysis is proposed. This approach makes it possible to group employees according to their motivational profiles and to develop incentive measures tailored to each group.

Keywords: employee incentives, motivation, data analysis, cluster analysis, differentiation, human resources.

Аннотация. В данной работе рассматриваются теоретико-методические основы совершенствования системы стимулирования работников на основе подхода, ориентированного на данные. В исследовании проанализированы классические теории мотивации, индивидуальные потребности работников и необходимость дифференциации факторов стимулирования. Кроме того, предложен методический подход, основанный на анкетировании, кодировании данных, описательной статистике и кластерном анализе. Данный подход позволяет группировать работников по их мотивационным профилям и разрабатывать соответствующие меры стимулирования для каждой группы.

Ключевые слова: стимулирование работников, мотивация, анализ данных, кластерный анализ, дифференциация, человеческие ресурсы.

KIRISH

Zamonaviy iqtisodiy sharoitda korxona faoliyatining barqarorligi va raqobatbardoshligi ko'p jihatdan uning inson resurslaridan qanchalik oqilona foydalana olishiga bog'liq. Ayniqsa xizmat ko'rsatish sohasida bu bog'liqlik yaqqol namoyon bo'ladi, zero mijozlarga taqdim etiladigan xizmat sifati bevosita xodimning kayfiyati, ishga bo'lgan munosabati va professional motivatsiyasi bilan uzviy bog'liqdir. Shu sababli xodimlarni rag'batlantirish mexanizmlarini takomillashtirish masalasi korxona boshqaruv tizimining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylanib bormoqda.

Amaliyotda ko'plab tashkilotlarda rag'batlantirish tizimi barcha xodimlar uchun bir xil qoidalar asosida quriladi. Biroq xodimlarning ehtiyojlari, hayotiy vaziyatlari va motivatsion ustuvorliklari bir-biridan tubdan farqlanadi: kimdir uchun moliyaviy mukofot muhim bo'lsa, boshqasi uchun kasbiy o'sish imkoniyati, uchinchi uchun esa jamoada e'tirof etilish yoki ish jadvalining moslashuvchanligi ustuvor ahamiyat kasb etadi.

Ushbu individual farqlarni yetarlicha hisobga olmaslik rag‘batlantirishga ajratilgan resurslardan foydalanish samaradorligiga, shuningdek, xodimlar sadoqati va mehnat faoliyati natijalariga ta’sir ko‘rsatishi mumkin.

Mazkur muammoning nazariy zaminini aniqlash uchun motivatsiya sohasidagi klassik konsepsiyalarni ko‘rib chiqish maqsadga muvofiqdir. A. Maslovning ehtiyojlar iyerarxiyasi nazariyasi insonni harakatga undovchi omillarni bosqichma-bosqich qondirilishi lozim bo‘lgan ehtiyojlar zanjiri sifatida talqin etadi [1]. F. Gersbergning ikki omilli modeli esa ishdan qoniqish va norozilikning bir-biridan mustaqil omillar ta’sirida shakllanishini asoslab beradi [2]. Bundan tashqari, V. Vrum va Dj. Adamsning motivatsion nazariyalari xodimning kutilayotgan natijaga va adolat tuyg‘usiga bo‘lgan munosabatini tahlil qilishga xizmat qiladi [3, 4]. O‘zbekistonlik tadqiqotchilardan G. Abdurahmonova hamda M. Azlarovanning ishlarida ham inson resurslarini boshqarish va xodimlarni rag‘batlantirish masalalari mahalliy amaliyot nuqtayi nazaridan yoritilgan [5, 6]. Shunga qaramay, mavjud adabiyotlarni ko‘zdan kechirish shuni ko‘rsatadiki, xizmat ko‘rsatish sohasi korxonalarida sharoitida rag‘batlantirish omillarini statistik usullar yordamida differentsiatsiya qilish va bu natijalarni amaliy boshqaruv qaroriga aylantiruvchi yaxlit metodik yondashuvlarni yanada rivojlantirish zarurati mavjud. Mavjud tadqiqotlarda nazariy yondashuvlar va alohida statistik tahlil usullariga ko‘proq e’tibor qaratilgan.

Mazkur yo‘nalishdagi metodik yondashuvlarni rivojlantirish maqsadida ma’lumotlarga asoslangan yondashuv taklif etiladi. Taklif etilayotgan metodologiya bir necha izchil bosqichdan iborat. Birinchi bosqichda xodimlar orasida 5 balli Likert shkalasi asosida tuzilgan anonim so‘rovnoma o‘tkaziladi, unda moddiy rag‘batlantirish (ish haqi, bonus, mukofot), nomoddiy rag‘batlantirish (e’tirof etilish, lavozimda o‘sish, malaka oshirish, moslashuvchan ish jadvali) hamda umumiy motivatsiya darajasiga oid savol bloklari qamrab olinadi. Ikkinchi bosqichda yig‘ilgan ma’lumotlar tozalanadi, sifat ko‘rsatkichlari (jins, yosh, ta’lim, lavozim, Likert javoblari) esa miqdoriy kodlarga o‘tkaziladi. Uchinchi bosqichda har bir rag‘batlantirish omili bo‘yicha o‘rtacha qiymat, standart chetlanish va foizli taqsimotni o‘z ichiga olgan tavsifiy statistik tahlil amalga oshiriladi. Yakuniy, to‘rtinchi bosqichda esa xodimlar o‘zlarining rag‘batlantirish ehtiyojlari profiliga ko‘ra klaster tahlili yordamida — masalan, moddiy yo‘naltirilgan, karyera yo‘naltirilgan va nomoddiy yo‘naltirilgan — tipologik guruhlariga ajratiladi.

Taklif etilgan «so‘rovnoma — kodlashtirish — statistik tahlil — vizualizatsiya — boshqaruv qarori» sikli korxona rahbariyatiga xodimlarni rag‘batlantirishga ilmiy-statistik ma’lumotlar va tahlil natijalariga tayangan holda yondashish imkonini beradi. Bunday yondashuvning amaliy ahamiyati shundaki, u differentsiallashtirilgan rag‘batlantirish mexanizmini, ya’ni har bir xodimlar guruhi uchun alohida rag‘batlantirish paketini ishlab chiqish imkoniyatini yaratadi. Bu, o‘z navbatida, mavjud moliyaviy resurslardan yanada oqilona foydalanish, xodimlar sadoqatini oshirish va kadrlar aylanmasini kamaytirishga xizmat qiladi. Shuningdek, O‘zbekistonda inson kapitalini rivojlantirish va mehnat munosabatlarini zamonaviy talablarga moslashtirishga qaratilayotgan e’tibor ushbu ilmiy-uslubiy yondashuvning amaliy ahamiyatini oshiradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, xizmat ko‘rsatish sohasi korxonalarida rag‘batlantirish tizimini ma’lumotlar tahlili metodlari asosida takomillashtirish nafaqat nazariy, balki dolzarb amaliy zaruratdir. Taklif etilgan uslubiy model kelgusi ilmiy tadqiqotlar uchun metodik asos bo‘lishi, shuningdek, amaliyotchi menejerlarga rag‘batlantirish siyosatini ishlab chiqishda foydali vosita sifatida xizmat qilishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Maslow A. H. A Theory of Human Motivation // Psychological Review. — 1943. — Vol. 50, No. 4. — P. 370–396. — DOI: 10.1037/h0054346. — URL: <https://doi.org/10.1037/h0054346> (murojaat sanasi: 18.09.2026).
2. Herzberg F., Mausner B., Snyderman B. B. The Motivation to Work. — 2nd ed. — New York: John Wiley & Sons, 1959. — 157 p.
3. Vroom V. H. Work and Motivation. — New York: John Wiley & Sons, 1964. — 331 p.
4. Adams J. S. Toward an Understanding of Inequity // Journal of Abnormal and Social Psychology. — 1963. — Vol. 67, No. 5. — P. 422–436. — DOI: 10.1037/h0040968. — URL: <https://doi.org/10.1037/h0040968> (murojaat sanasi: 18.09.2026).
5. Abdurahmonova G. Q. Inson resurslarini boshqarish: darslik. — Toshkent: Fan, 2023. — 396 b. — ISBN 978-9943-19-677-3.
6. Azlarova M. M. Inson resurslarini boshqarish: o‘quv qo‘llanma. — Toshkent: IQTISODIYOT, 2019. — 207 b. — ISBN 978-9943-6059-6-1.

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA SUN'IY INTELLEKT

Ilmiy elektron jurnal

(MAXSUS SON)

Bosh muharriri: Mo'minov Baxodir Boltaevich

Bosh muharrir o'rinbosari: Nasimov Rashid

Muharrir: Ulug'ova Baxtiniso Norpulatovna

Musahhih: Ulug'ova Baxtiniso Norpulatovna

Dizayner: Egamberdiev Elyor

“Raqamli transformatsiya va sun'iy intellekt” jurnali 23.10.2020-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№1124 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

